

Nationell samordning och planering inför och under höjd beredskap och krig

Ordförandens förslag

1. Regionstyrelsen godkänner Samverkansavtal om nationell samordning och planering inför höjd beredskap och krig enligt ärendets bilaga.
2. Regionstyrelsens ordförande och regiondirektören uppdras att teckna avtal enligt föreliggande avtalsförslag.
3. Regiondirektören uppdras att löpande hålla regionstyrelsen informerad och tillse uppföljning av avtalet.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har tidigare beslutat (§151 RS 2024-09-05) att Region Skåne ska delta i Nationell samordning planering och ledning inför och under höjd beredskap och krig (NSPL), en gemensam kanslifunktion, organisatoriskt placerad i Region Uppsala för samordning och planering av regionernas verksamhet vid höjd beredskap och krig. Regionerna behöver samverka för att uppnå målen med NSPL och en kommunalrättslig samverkan genom avtal bedöms lämpligast. Regionstyrelsen föreslår därför godkänna Samverkansavtal om nationell samordning och planering inför höjd beredskap och krig.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag
2. NSPL foljebrev
3. NSPL samverkansavtal

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Sveriges regioners ansvarar för flera samhällsviktiga funktioner, såväl i fredstid som vid höjd beredskap och krig. Regionernas ansvar inom totalförsvaret kräver samverkan med andra regioner, kommuner, privata aktörer och statliga myndigheter. För att undvika en splittrad planering av totalförsvaret krävs gemensamma strukturer, gemensam planering och gemensamt ansvarstagande. Samverkan och samarbete mellan regionerna har utvecklats i syfte att säkerställa regionernas del i ett robust totalförsvaret. En ökad samverkan mellan regionerna

underlättar också den statliga planeringen och förmågan att möta NATO:s krav inom ramen för Sveriges medlemskap.

För att utveckla samverkan och samarbetet mellan regionerna har samtliga regioner i samverkan beslutat ingå i Nationell samordning och planering inför och under höjd beredskap och krig (NSPL). I Region Skåne fattades beslutet av Regionstyrelsen 2024-09-05 (§151 RS 2024-09-05).

För ändamålet har en gemensam kanslifunktion inrättats, organisatoriskt placerad i Region Uppsala. Inrättandet av kanslifunktionen sker med beaktande av regionernas självstyre och specifika förutsättningar. Regionernas deltagande i NSPL baseras på respektive regionstyrelses ansvar och beslutsmandat. Kansliets roll är att stödja regionerna för att stärka den samlade ledningsförmågan under höjd beredskap och vid krig. För att understryka detta har ordet ledning sedan uppstart strukits ur det ursprungliga namnet och kvarstår gör alltså Nationell samordning och planering.

I uppdraget för regionernas gemensamma kanslifunktion kommer bland annat att ingå att samordna och gemensamt planera sjukvård inför och under höjd beredskap och krig gällande till exempel intensivvårdskapacitet, transporter, vårdplatser och elektiv vård. Det gemensamma kansliet kommer även att medverka vid externa dialoger och utgöra kontaktyta för myndigheter på nationell nivå inom området.

Region Uppsala kommer att vara att vara värd för den regiongemensamma beredningsfunktionen. Region Uppsala kommer att ansvara för att information som beredningsfunktionen NSPL hanterar behandlas på ett säkert sätt utifrån gällande lagar och regler, att säker kommunikation upprätthålls och att verksamheten bedrivs i säkra lokaler. Vidare ansvarar Region Uppsala för att beredningsfunktionens personal vid behov genomgår säkerhetsprövning.

Arbetet i NSPL leds av en chefsgrupp, som består av sex regiondirektörer (utsedda av samtliga regiondirektörer), sex hälso- och sjukvårdsdirektörer (utsedda av samtliga hälso- och sjukvårdsdirektörer), samt två adjungerade representanter från SKR (Sveriges kommuner och regioner). NSPL arbetar enligt samverkansavtalet och återrappporterar skriftligen till regionerna i en verksamhetsberättelse. Den årliga verksamheten preciseras i en verksamhetsplan som beslutas av chefsgruppen efter förankring i samtliga regioner. För den närmaste tiden ligger fokus inom NSPL på nationell samordning och planering av hälso- och sjukvård inför och under höjd beredskap och krig. Det är dock viktigt att understryka att funktionen NSPL har att verka inom alla berörda områden inom regionernas ansvar.

Samverkan genom avtal

Kommunallagen ger regioner möjlighet att samverka via kommunalförbund, gemensam nämnd och samverkansavtal. En kommunalrättslig samverkan genom avtal bedöms kunna ge den flexibilitet som krävs för att alla regioner, med dess individuella förutsättningar, ska kunna bidra i arbetet med att uppnå en ledningsförmåga under höjd beredskap och vid krig.

Av avtalet framgår bland annat:

- avtalets parter,
- vilka uppgifter och tjänster som avtalet omfattar,
- avtalstiden,
- ordning för lösandet av tvister mellan parterna,
- ekonomiska villkor och former för redovisning med mera, samt
- villkoren för avtalets upphörande.

Avtalet har beretts av NSPL i samverkan med regionerna och juridisk analys har genomförts av en grupp med chefsjurister från regionerna inklusive SKR:s chefsjurist.

Då det rör sig om avtalssamverkan måste denna följas upp av regionstyrelsen som också årligen har att rapportera om samverkan till fullmäktige. De skrivningar som finns i avtalet hindrar inte att regionstyrelsen kan göra denna uppföljning.

Sammanfattningsvis deltar Region Skåne i NSPL och för att uppnå syftet behöver samtliga regioner ingå kommunalrättslig samverkan. Regionstyrelsen föreslås enligt vad som anförts ovan godkänna föreliggande avtalsförslag.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

NSPL leds av Region Uppsala. Kansliet finansieras gemensamt och solidariskt av regionerna och Region Uppsala fakturerar övriga regioner en gång per år. Kostnaden baseras på ett fast belopp som är samma för alla regioner (34 procent) och en rörlig del (66 procent) beräknat på respektive regions befolkning. För Region Skånes del hanteras kostnaden, som för 2025 uppskattas till 525 064 kr, av Koncernstab säkerhet och beredskap inom ramen för det statsbidrag som tilldelats Region Skåne för arbetet med att höja regionernas beredskap.

Juridisk bedömning

Samråd med Region Skånes regionjurister har skett. Juridisk analys har även genomförts av en grupp med chefsjurister från regionerna inklusive SKR:s chefsjurist.

Miljökonsekvenser

Tecknandet av samverkansavtalet bedöms inte i sig medföra miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan med fackliga organisationer och hantering enligt MBL har inte bedömts nödvändigt.

Uppföljning

Arbetets framdrift inom NSPL ska återrapporteras löpande av regiondirektören till regionstyrelsen. Då det rör sig om avtalssamverkan åligger det utöver detta också regionstyrelsen att årligen rapportera om samverkan till regionfullmäktige.

[...]

Ordförande

[...]

[Titel]